

vens, betrokken waren bij het werk van de Nederlandse, Engelse en Franse inlichtingendiensten. Ook die *Einsatzgruppe Feldmann* had helpers nodig, vooral in een later stadium. Er was in het algemeen van Duitse kant voorzien dat nogal wat in Den Haag wonende of verblijvende Duitsers bij het overbrengen van berichten en het inleveren van arrestanten Duitse linies zouden moeten passeren. Enkel van die Duitsers waren wellicht op die rode mei al in het bezit van het aparte identiteitsbewijs; die documenten waren evenwel niet speciaal voor de actie in Den Haag vervaardigd maar droegen een algemeen karakter. Ze waren al gedrukt in 1939¹ en vermoedelijk ook al tijdens de Duitse veldtocht in Polen gebruikt. Dat die identiteitsbewijzen in het algemeen vóór het begin van enig Duits offensief aan de betrokkenen verstrekt werden, is niet waarschijnlijk: dat zou veel te riskant zijn. Regel was, schijnt het, dat stafofficieren van Duitse eenheden ze meenamen en ze, na het begin der gevechtshandelingen, naar behoefte uitreikten aan Duitse burgers met wie de troep in contact kwam. De inlichtingen-officier (Ic) van Graf von Sponeck, commandant van de 22ste *Luftlande-Division*, had een heel schrift bijgehouden, tot 200 doorgenummerd, waarin aangetekend was dat hij op 6 mei negentien identiteitsbewijzen aan de *Einsatzgruppe Feldmann* meegegeven had en zeventig aan de *Fallschirmjäger* die de overval moesten uitvoeren. Hij had er meer. Het exemplaar dat op 12 mei op het lijk van een Duitser op het vliegveld Ockenburg gevonden werd (op die tweede vondst van belangrijke Duitse stukken komen wij in een volgend hoofdstuk terug), droeg het nummer 206. Een van de Duitse officieren die op Ockenburg landde (hoogstwaarschijnlijk de bedoelde inlichtingen-officier), had in totaal 260 'Ausweise zum Passieren der deutschen Linien' bij zich; deze werden op Ockenburg 'am 10.5.40 durch Bomben-Volltreffer vernichtet'.²

Onze conclusie luidt dat zich mogelijk in Den Haag op 10 mei '40 een beperkt aantal Duitse burgers bevonden heeft aan wie tevoren taken toebedeeld waren die zij bij een Duitse aanval op Den Haag moesten uitvoeren; voor dat aantal geeft het cijfer '206' op het gevonden identiteitsbewijs geen aanwijzing; of enkele van die Duitse burgers feitelijke steun verleend hebben bij de spoedig mislukkende pogingen der Duitse troepen om, van Ypenburg en Ockenburg uit, Den Haag binnen te dringen, is geheel onzeker. De militaire rapporten maken slechts melding van één, bovendien nog onopgehelderd geval: een man 'van een fors postuur' die in de buurt van Ockenburg

¹ Het drukmerk '13788 39 2 D' staat vermeld op het exemplaar dat op 12 mei in Nederlandse handen viel. ² 'Verzeichnis der Verschlussachen die am 10.5.40 auf Landeplatz II durch Bomben-Volltreffer vernichtet worden sind', 22. *Luftlande-Division*, Abt. Ic, Anlagen zum KTB Nr. 1 (CDI, 30.0948).